

Territori Lleida

Del 26 de gener al 25 d'abril de 2010

Centre d'Art la Panera
Pl. De la Panera, 2
25002 Lleida

www.lapanera.cat

L'EXPOSICIÓ

Territori Lleida

Del 26 de gener al 25 d'abril de 2010

Jordi Alfonso, Iñaki Álvarez, Isabel Banal / Fina Miralles, Albert Bayona, Basurama, Edgar dos Santos, Xavi Marrades, Juan Matos Capote / Noemi Sjöberg, Jesús Vilamajó, Jordi V. Pou i Enriqueta Vendrell.

Amb aquesta exposició col·lectiva volem reunir diferents treballs que prenen com a **tema el paisatge natural, humà i urbà de les terres de Lleida**. Volem confrontar-nos amb el nostre entorn més immediat i preguntar-nos què hi succeeix, cercar-hi, per una banda, allò que es manté i, per l'altra, aquells aspectes que representen grans o petits canvis.

En aquest sentit, el projecte expositiu **Territori Lleida** recull propostes d'artistes residents a Lleida, així com visions artístiques aportades des de l'exterior del territori i altres projectes encarregats especialment per a l'exposició que afegiran tots ells aproximacions molt diferents al **Territori de Lleida**.

Des de l'òptica de les arts visuals s'interrelacionarà els habitants del territori amb el paisatge (Iñaki Álvarez, Isabel Banal / Fina Miralles i Jesús Vilamajó), el paisatge es construirà i deconstruirà (Albert Bayona), advertirem les transformacions que ha sofert aquest paisatge a partir de l'acció de l'home (Jordi Alfonso, Edgar dos Santos i Enriqueta Vendrell), descobrirem com transcorre la vida en una capital de comarca com Cervera (Xavier Marrades), ens acostarem als marges, als no llocs de la ciutat (Basurama, Jordi V. Pou), ens endinsarem en els sons del riu Segre (Juan Matos Capote / Noemi Sjöberg) i acompanyarem a l'artista Iñaki Álvarez a descobrir un indret desconegut del **Territori Lleida** a partir de les indicacions que rep d'algú que l'ha descobert prèviament.

Al mateix temps, i amb l'objectiu de conèixer el paisatge natural i urbà del territori de Lleida, el Centre d'Art la Panera ha elaborat un programa d'activitats paral·leles que complementaran el contingut de l'exposició.

PROGRAMA ACTIVITATS PARAL·LELES
EXPOSICIÓ TERRITORI LLEIDA
Gener – abril 2010

En el marc de l'exposició «Territori Lleida»

Passejada per la Mitjana, a càrrec de Teresa Nogués i Jordi Alfonso
Recorregut des de la plaça de Font i Quer fins a la bassa gran de la Mitjana.
Dissabte 6 de febrer de 2010
D'11 a 13 h
Gratuït

Visita a la Seu Vella
Una visió del territori des del sostre del claustre de la Seu Vella
Dissabte 27 de febrer de 2010
D'11 a 13 h
Gratuït

Ruta per la sèquia de Fontanet i el molí de Cervià
Itinerari organitzat pel Museu de l'Aigua de Lleida
Itinerari a peu per l'horta de Lleida per descobrir la sèquia de Fontanet i els molins de Cervià
Dissabte 20 de març de 2010
D'11 a 13 h
Gratuït

Sortida Amics de La Panera. IRTA i la Vaqueria de Gimènells
Visita a les instal·lacions d'IRTA (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària), recorregut pels camps de fruiters i dinar al restaurant la Vaqueria de Gimènells
Dissabte 17 d'abril de 2010
Preu: 40 €

Les inscripcions i la reserva de places es poden realitzar a través del telèfon 973 262 185, o directament al Centre d'Art la Panera (Pl. de la Panera, 2. Lleida)

ARTISTES PARTICIPANTS

Jordi Alfonso

El riu a Grenyana, 2009

Vídeo, 25'

Cortesia de l'artista

Al llarg de la seva trajectòria Jordi Alfonso sempre s'ha plantejat una mirada crítica envers la realitat que l'envolta. Als anys noranta va dur a terme diferents treballs en els quals reflexionava sobre la degradació urbana i social del Centre Històric de Lleida. Recentment, va realitzar també el vídeo documental Airebarreig, en el qual ens alertava sobre les diferents amenaces mediambientals que assetgen, encara avui, alguns municipis del Baix Segre i la Franja, i que conformen l'àrea d'interès natural anomenada Aiguabarreig Segre-Cinca. Aquest vídeo fou presentat a Fira Natura (Lleida) i des d'un bon començament Ecologistas en Acción d'Oscà se'l van fer seu, incorporant-lo com una eina més de reivindicació per exigir l'aturada de la central tèrmica que Acciona ja ha instal·lat a Mequinensa i que pot afectar negativament la qualitat de l'aire en un radi d'acció que inclou, fins i tot, a la ciutat de Lleida.

Ara, amb el nou vídeo documental *El riu a Grenyana*, Jordi Alfonso ens fa partícips de les transformacions que ha viscut un tram del riu Segre poc abans de travessar Lleida. Un entorn fragmentat per usos múltiples i contradictoris, que té com a nexa un riu que és transformat per l'acció de l'home, i transforma amb la seva inèrcia natural. Un entorn que combina els usos industrials (energia hidroelèctrica, extracció d'àrids, un polígon industrial a pocs metres,...) amb l'existència d'un espai natural protegit com és el parc de la Mitjana. L'autor ens trasllada al passat i ens acosta al moment present d'un lloc complex, en el qual els recursos naturals cada dia negocien amb les necessitats i les ambicions humanes. Per transmetre tot aquest volum d'informació Jordi Alfonso se serveix de documents d'arxiu, entrevistes a diferents persones vinculades a la història i a la gestió d'aquest entorn, un material documental que s'entrellaça amb un discurs audiovisual propi que actua com a reforç o contrapunt d'allò que es diu, s'intueix o s'obvia.

Jordi Alfonso, *El riu a Grenyana*, 2009

Iñaki Álvarez

Trobar un lloc que m'han explicat, 2010

Fotografia i vídeo

Cortesia de l'artista

Els treballs d'aquest artista prenen com a tècnica el vídeo i la fotografia i en nombroses ocasions el tema dels seus treballs són històries personals o de gent que l'hi és propera. Per exemple al vídeo *Miedo* (2001) ens va mostrar com diferents persones definien la por a partir de la seva experiència individual.

Actualment, Iñaki Álvarez es troba plenament dedicat a materialitzar tot un seguit d'idees que va plasmar en la publicació *Trucs que surten malament* (Espai ZERO1, Olot, 2007). Entre aquests cúmuls de propòsits trobem "enviar accions per correu a un grup de gent" (pàg.38), "mossegar-se el braç fins a no poder aguantar el dolor" (pàg.114), o "trobar un lloc que m'han explicat i on jo no he estat" (pàg. 70). La darrera d'aquestes idees és la que ha posat en pràctica en aquest nou projecte, el punt de partida del qual han estat dues entrevistes a dues persones que van néixer i viure la infància i joventut al poble d'Espot (Pallars Sobirà). L'artista els va preguntar per un lloc que recordessin d'una manera especial, en volia saber les raons i la seva descripció, així com també la manera d'arribar-hi. Amb aquesta informació Iñaki Álvarez va iniciar la localització d'aquests espais, un procés d'investigació i descobriment del qual nosaltres també en som participants. Pas a pas, les descripcions orals dels llocs es van concretant en diferents imatges a través de les quals l'artista busca confirmar allò que li han explicat. Es tracta d'un treball sobre la distància, el pas del temps i com els mecanismes de la memòria distorsionen la realitat. Una distorsió i distanciament que es veuen reforçats per la reinterpretació duta a terme per algú aliè a les pròpies experiències viscudes durant la infància i l'adolescència. Una recreació d'uns llocs i uns paisatges que es fa des d'una mirada verge que s'hi enfronta per primera vegada només amb l'ajuda d'unes descripcions.

Iñaki Alvarez, *Trobar un lloc que m'han explicat*, 2010

Isabel Banal / Fina Miralles

Paisatges humans # Lleida
Viñes / Parra / Pou
65 x 50 cm (15 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Bosch / Reig / Reig / Falguera
65 x 50 cm (15 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Sol / Puig / Pineda / Pineda / Plana / Rius / Prats
92 x 65 cm (30 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Roure / Fontfreda / Bosch / Fonoll
92 x 65 cm (30 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Rovira / Camps / Viñes / Serra
92 x 65 cm (30 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Roca / Font / Ribes / Valls / Nogués
92 x 65 cm (30 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Laviña / Camps / Presseguer / Camps / Vall / Puig / Rius / Falcó / Falcó / Pou / Roca
130 x 89 cm (60 P)
Setembre 2009

Paisatges humans # Lleida
Prats / Ribes / Plana / Sol / Puig / Pineda / Pineda / Font / Rius
130 x 89 cm (60 P)
Setembre 2009

Cortesia de les artistes

Fina Miralles, vinculada a l'art conceptual dels anys setanta, i Isabel Banal, adscrita a les pràctiques artístiques dels noranta, han sumat interessos i esforços a l'hora de dur a terme un projecte que es basa en el binomi Art i Natura, i s'eixampla en les interrelacions entre geografia, llenguatge, identitat, memòria i comunitat. El punt de partida d'ambdues artistes és el convenciment que la societat tecnològica ens ha allunyat de la natura i de nosaltres mateixos, per la qual cosa és necessari preguntar-nos novament qui som i d'on venim. La resposta la trobem en el nostre entorn més immediat i en el llenguatge. Tal i com indica Fina Miralles "des de temps immemorials l'ésser humà s'ha sentit lligat i unit al paisatge, al lloc on neix, creix i mor", un paisatge que els homes i dones hem delimitat i definit mitjançant el llenguatge que, en nombroses ocasions, hem incorporat en noms propis i cognoms, esdevenint d'aquesta manera: Mar, Aurora, Roure, Falguera, Riu, Camps,...

Paisatges Humans és una proposta que reflexiona sobre el procés de desmemòria col·lectiva en el qual es troba immersa la nostra societat pragmàtica i materialista, que progressivament està oblidant el vincle entre la terra i la cultura, i la dimensió simbòlica del llenguatge. Miralles i Banal ens recorden que "som un tros de paisatge, de naturalesa viva [...] som la unió vital amb la vida i amb tot el que es viu". I part d'aquest vincle es present en la toponímia i els noms de les persones, exemples ancestrals que ens recorden la dimensió humana dels elements geogràfics i la dimensió natural del llenguatge.

A l'hora de la seva materialització, el projecte ha incorporat un procés de participació col·lectiva a fi i efecte de reunir un conjunt de persones nascudes o que habiten a diferents comarques de Lleida i que incorporen en els seus cognoms elements del paisatge. Aquests paisatges vivents evocuen l'especificitat d'un territori en concret: Lleida i, al mateix temps, plantegen una revisió contemporània del gènere pictòric del paisatge.

Fina Miralles / Isabel Banal, Paisatges humans # Lleida, 2009
Laviña / Camps / Presseguer / Camps / Vall / Puig / Rius / Falcó / Falcó / Pou / Roca

Basurama

Vertedero inmobiliario en el centro de la ciudad, 2010

Documentació de buits urbans al centre de Lleida
Vídeo animat amb *Google Earth*

Maqueta 1

Lego i diferents materials de rebuig
80x50 cm

Maqueta 2

Materials diversos
80x50 cm

Cortesia dels artistes

El col·lectiu Basurama el van formar diferents estudiants l'Escola d'Arquitectura de Madrid i des dels seus inicis ha focalitzat el seu interès en la investigació i proposta de projectes artístics al voltant de la generació i reciclatge d'escombraries.

El projecte que han concebut en el context d'aquesta exposició pren com a tema els solars abandonats del centre històric, una part de la ciutat que ja fa anys que viu un llarg procés de remodelació urbanística i que acull a tot un gruix de població que precisa una major atenció social que la resta d'habitants de la ciutat (immigrants, aturats, ancians, persones en risc d'exclusió,...). Els solars, d'alguna manera, mostren les ferides d'una part de la ciutat en continua reestructuració i que s'adapta als nombrosos canvis que ha d'afrontar mantenint un fràgil equilibri que no sempre és fàcil de gestionar, tant pel que fa a les institucions com als propis veïns. D'entrada, Basurama vol donar visibilitat a aquests terrenys buits, per aquesta raó n'ha fet un mapejat que posteriorment a digitalitzat amb l'ajuda de *Google Maps*. A partir d'aquest reconeixement previ, fet a peu de carrer, ens proposen a partir d'unes maquetes ocupar temporalment, o per sempre, uns espais que poden ser de titularitat pública o privada. Ens suggereixen nous usos que reintegrin dins la trama urbana uns espais completament abandonats, una transformació que es podria fer simplement amb elements, mobiliari, infraestructures provinents de la deixalleria de la ciutat, i en la qual hi podrien participar el propis ciutadans, que d'aquesta manera intervindrien, a través de processos col·lectius, en la definició del paisatge urbà que habiten. En aquest sentit Basurama continua el llegat d'iniciatives com els jardins de Loisaïdia a l'East Village de Manhattan, que van ser fruit dels moviments comunitaris i ambientalistes dels anys seixanta i que van ocupar diferents solars abandonats d'aquesta zona de Nova York.

Basurama, Documentació de buits urbans al centre de Lleida. Vídeo animat amb *google earth*

Albert Bayona

Document, 2005

Fotografia, 93 x 140 cm

Monday to Friday, 2008

Vídeo, 15'30"

Cortesia de l'artista

Albert Bayona inicia la seva trajectòria a mitjans dels anys vuitanta incorporant en els seus treballs diferents disciplines artístiques: pintura, dibuix, fotografia, vídeo, tecnologies digitals i música. Una interdisciplinarietat que es manifesta també en els treballs més recents. Si a *Variacions sobre una estètica racional* (1984) combinava a partir d'un mètode numèric i alfabètic dibuix i música; a *Monday to Friday* ha concebut, juntament amb Nèstor Bayona, una peça musical que dialoga i potencia els discurs visual del vídeo.

Per altra banda, a nivell conceptual, es fàcil resseguir en treballs anteriors un interès pel paisatge, el territori i la seva transformació. Així, a l'exposició *Material didàctic para gabinetes escolares* (El Roser, Lleida, 1994), va recuperar petites il·lustracions de caràcter tècnic-científic del món rural en vies d'industrialització de finals del 1800. Més endavant, amb la sèrie d'imatges digitals *21º* (2004) ens enfrontava a diferents paisatges subtilment modificats amb una trama que provocava un distanciament i en transformava la seva la percepció.

Ara, amb *Monday to Friday*, ha filmat i construït digitalment (píxel a píxel) una obra audiovisual que aborda diferents paisatges transformats per l'acció de l'home, que al seu torn son alterats pel propi artista mitjançant elements aliens, recreats amb tècniques digitals i que incrementen la incoherència i el soroll visual d'unes escenes filmades en entorns degradats. Espais que l'artista ha buscat premeditadament a fi i efecte de genera certa incomoditat enfront una quotidianitat que hem assumit sense cap mena d'oposició o crítica. Són cinc històries que s'unifiquen a partir del tema del paisatge i el desenllaç que el deconstrueix. Alhora, les cinc narracions audiovisuals, d'una manera irònica, són ubicades temporalment en els cinc dies feiners de la setmana.

Edgar dos Santos

Entre l'home i la terra. _ Lleida, 2006

Fotografia color.

Sèrie de 16 fotografies, 70 x 50 cm c.u

Cortesia de l'artista

Edgar dos Santos ha analizado en diferentes series fotogràfiques la relación entre el hombre y la naturaleza. El siguiente proyecto fue planteado como un recorrido por paisajes de las comarcas de Lleida en búsqueda de indicios que planteasen la transformación de los espacios naturales a partir de la acción del hombre.

Entre l'home i la terra._Lleida, 2006, a su vez está estructurado en cuatro series que analizan desde diferentes puntos de vista los cambios que se han producido en el territorio. La primera serie muestra las diferentes intervenciones que podríamos calificar de baja intensidad, algunas de ellas plenamente integradas en el paisaje (como las cabañas de piedra). En la segunda serie nos encontramos con un conjunto de arquitecturas vinculadas a la explotación agrícola y ganadera (una granja, depósitos de grano, un transformador...) que sin ser emblemáticas ni relevantes configuran el territorio. En general son construcciones que están ligadas a las labores del campo y prácticamente se encuentran alineadas con el horizonte, teniendo en cuenta que las más antiguas son las más ancladas en el territorio, al contrario de las más nuevas, que muchas veces se erigen al margen del contexto que las acoge. Respecto a la tercera serie, está constituida por diferentes elementos que ocupan el territorio voluntaria o inconscientemente, de forma permanente o efímera y que constituyen como esculturas espontáneas. Finalmente, la última serie la constituyen los habitantes que a partir de sus actividades interactúan directamente sobre el paisaje.

Edgar dos Santos, *Entre l'home i la terra. _ Lleida, 2006*

Xavier Marrades

La terra de l'estrany, 2009.

Vídeo HD, 85'

Cortesía de l'artista

Després d'anys d'estudi a Barcelona Xavi Marrades retorna a Cervera, la seva ciutat natal. Tot i que aquesta fou la població on va viure la seva infància, el llarg parèntesi formatiu que l'ha portat lluny d'aquí fa que ara s'hi senti com un foraster. Amb l'ajuda de la càmera de vídeo progressivament es reesituà en un context que coneix però que ha de redescobrir novament. Per dur a terme aquesta tasca de reconeixement Marrades parteix d'una mirada documental que es deixa guiar pel curs dels esdeveniments. L'artista en cap moment es planteja recrear la realitat que l'envolta, sinó tot el contrari, es limita a contemplar allò que succeeix, i a enquadrar aquells aspectes i situacions que més li interessin. És un treball totalment allunyat de la ficció, en tot cas es proposa certa objectivitat, a partir de la qual l'autor dóna plena autonomia al llenguatge audiovisual, fins al punt que genera una gran illa d'espai i temps, que en cap moment és estructurada per un narrador omniscient que descriu les escenes i anticipa l'acció. En tot cas l'estructura d'aquest treball és fruit d'una acurada edició que deixa fluir les imatges per elles mateixes, els sons de l'ambient, les converses espontànies i, sobretot, el pas del temps. És a partir d'aquests elements que es configura una narració audiovisual lliure que ens permet conèixer alguns aspectes del paisatge, l'arquitectura, de la trama urbana, de les costums i tradicions dels habitants de Cervera. Progressivament advertim com els camps de cereals de la Segarra canvien amb el pas de la primavera a l'estiu, així com també les tasques agrícoles que es realitzen en cada estació, descobrim el silenci dels seus carrers, que s'engalanen per acollir la processó de Sant Magí i s'omplen a vessar quan se celebra la popular Aquelarre.

Xavi Marrades, *La terra de l'estrany*, 2009.

Juan Matos Capote / Noemi Sjöberg

Riu Segre, 2009

Instal·lació audiovisual

Cortesia dels artistes

En aquesta obra conflueixen el treball d'un artista sonor i el d'una artista visual, ambdòs uneixen esforços per plantejar una instal·lació que ens remet al riu Segre. El resultat final és una obra audiovisual que s'integra en el vast projecte *En Tornos*, una sèrie que pren com a tema diferents rius catalans, com ara el Besòs, el Llobregat i el Fluvià, entre d'altres.

L'elecció d'aquests rius s'ha fet en funció de la seva condició urbana, en la mesura que travessen ciutats que evidencien el xoc entre allò natural i artificial. Una convivència que no sempre és fàcil i es tradueix en un major o menor equilibri entre el pragmatisme humà i uns recursos naturals mil·lenaris.

Del riu Segre els ha interessat els seus elements industrials en ús i desús, i les actuacions encaminades a domesticar el seu cabal i trajectòria al llarg del seu pas per la ciutat, mitjançant una canalització que ha generat usos pràctics i lúdics.

El punt de partida de la vídeo-instal·lació ha estat un vast treball de camp que ha portat als artistes a resseguir pacientment el pas del riu Segre per la ciutat de Lleida, al llarg i ample dels marges dret i esquerre, i des de la Mitjana fins més enllà del pont Nou, quan enfila el seu curs cap a Rufeia i Butsènit. Les captacions de so s'han fet tant des de la superfície com des de sota de l'aigua mitjançant la modificació dels aparells de gravació. La documentació prèvia s'ha dut a terme d'una manera independent, per una banda els enregistraments de vídeo i, per a l'altra, els d'àudio, per la qual cosa la relació original entre imatge i so queda alterada, quelcom que encara es fa més evident durant el procés d'edició que també es fa per separat. Una divisió que no s'uneix d'una manera definitiva fins que no es planteja la vídeo-instal·lació.

Malgrat que l'obra final és fruit del lloc visitat, ambdòs artistes no es ceneixen a una mirada documental sinó que es proposen retornar la realitat percebuda a través de la suggestió sonora i visual. *Riu Segre i En Tornos* són interpretacions de la complexitat inherent a les relacions entre allò natural i artificial. El seu objectiu és recrear un context determinat a fi i efecte de generar uns paisatges sonors i visuals subjectius, que per contra, no defugen del compromís amb allò que és específic de cada lloc.

Juan Matos Capote / Noemi Sjöberg, *Riu Segre*, 2009

Jordi V. Pou

Insulae, 2007

Fotografia color

4 fotografies de 93 x 130 cm c.u.

Cortesia de l'artista

La ciutat i els seus habitants han estat els temes que s'han imposat des d'un bon començament en els diferents projectes fotogràfics que ha realitzat aquest artista (*Graceland*, 1999 i 2006; *La ciutat deserta*, 2006). Un context en el qual cal afegir l'interès per cercar o generar situacions que plantegin o provoquin certa angoixa o por, dues sensacions atàviques i inherents a l'home des de temps immemorials.

En aquest projecte, Jordi V. Pou ens convida a reflexionar sobre els límits entre espai públic i espai privat. En format fotogràfic de grans dimensions, l'artista planteja diferents qüestions al voltant d'uns paisatges urbans d'extrarradi i de la inaccessibilitat que tenen els seus habitants a determinats indrets de la seva ciutat.

L'autor escull com a títol *Insulae*, mot que en època romana s'emprava per referir-se a construccions senzilles -que podríem considerar precedents dels blocs de pisos actuals-, ja que és en aquest moment històric s'instaura la diferenciació urbana d'espai públic i espai privat.

Per donar cos a la seva proposta l'artista suggereix la transformació de l'espai públic en privat: utilitza elements que habitualment serveixen per tancar o delimitar àrees restringides, i al seu interior sempre hi inclou objectes imprecisos o indefinits, amb aspecte de fum, que immediatament atrauen l'atenció de l'espectador, però que no en revelen la seva verdadera naturalesa, generant cert estranyament. La incertesa i inquietud que provoquen aquestes imatges augmenten la incertesa i provoquen la nostra curiositat curiositat, des del moment que ens enfrontem a quelcom desconegut i misteriós.

Per altra banda, els entorns escollits són sempre urbans i perifèrics, espais indefinits entre edificis, en construcció, on no la presència humana ha desaparegut i on els límits convencionals de la ciutat es desdibuixen.

Jordi V. Pou, *Insulae*, 2007

Enriqueta Vendrell

Paisatge visual / Paisatge sonor, 2006-2009
Cd Interactiu

Verds i grocs tenyeixen homes, 2008-2009
Vídeo, 5'

Màquines i mosques es belluguen arran de terra, 2008-2009
Vídeo, 5'

Resum 01, 2008
Fotografia sobre dibond, 80 x 53,5 cm

Resum 02, 2008-2009
Vídeo, 3'

Resum 03, 2009
Carbonet sobre paper, 20 x 47 cm

Cortesia de l'artista

Aquesta artista a partir d'un llarg període de recerca i elaboració ens fa partícips de la profunda transformació que ha viscut una part del paisatge de secà del poble d'Alguaire, concretament l'altiplà d'aquest terme on la Generalitat ha ubicat el quart aeroport de Catalunya. Des de l'inici de les obres d'aquesta infraestructura (2006) fins a l'actualitat, Enriqueta Vendrell ha documentat mitjançant la fotografia, el vídeo i gravacions de so els canvis que ha sofert aquest indret, al mateix temps que ha dut a terme diferents entrevistes a habitants del municipi, geògrafs i artistes que treballen amb el paisatge. La primera dualitat és l'horitzontalitat del paisatge primigeni enfront la progressiva verticalitat que se li anava imposant: tanques, bastides, grues, maquinària de grans dimensions, i finalment, la imponent torre de control, que malgrat tot busca la integració amb l'entorn mitjançant el seu cromatisme a base de verds i ocres. La segona antítesi es produeix entre l'estatisme –o lentitud en els canvis– del paisatge originari, i el dinamisme del nou entorn, quelcom que anirà en augment a partir de la posada en funcionament de l'aeroport. En tercer i últim lloc, emergeix un antagonisme entre el món rural i l'urbà, d'alguna manera, amb aquesta infraestructura la ciutat de Lleida colonitza un poble eminentment agrícola i posa les bases d'una futura àrea metropolitana.

Aquestes dualitats, que com hem dit estan presents en els materials recollits a l'arxiu digital, tornen a manifestar-se en els dos vídeos que ha realitzat l'autora juntament amb els ballarins i coreògrafs de dansa contemporània Marta Castañer i Emilio Gutiérrez.

Enriqueta Vendrell, *Màquines i mosques es belluguen arran de terra, 2008-2009*

Jesús Vilamajó

Anònims, 2009

Fotografia. Dimensions variables

Cortesia de l'artista

El fenomen de la globalització ha afectat profundament a les societats occidentals i tardocapitalistes, alterant en major o menor mesura les nostres condicions de vida i consum, tal i com és d'esperar en un món vertebrat, més que mai en la història de la humanitat, en el flux i intercanvi de diners en petita i gran escala. Progressivament, hem pres consciència de les conseqüències positives i negatives derivades de l'encongiment del nostre món, essent un dels aspectes més criticats és la tendència a l'homogeneïtzació d'hàbits i costums. Les noves tecnologies contribueixen a la contínua circulació d'informació d'un extrem a l'altre de món, el triomf del capitalisme ha uniformitzat uns hàbits de consum i ha reforçat el vincle fictici entre l'adquisició de béns i la felicitat.

Tanmateix, tal i com apunta Jesús Vilamajó a partir de la seva sèrie fotogràfica, hi ha persones que mantenen una relació peculiar amb aquestes tendències globals. Es tracta d'habitants de pobles de comarques de Ponent que contemplen amb una certa distància i escepticisme alguns dels principis i necessitats que es propaguen i publiciten a través dels diferents mitjans de comunicació. Ja sigui per desconeixement o per oposició es mantenen al marge de modes que inciten al consumisme desenfrenat. Són gent, que encara avui, potser sense adonar-se'n, mantenen costums heretats dels seus pares i avantpassats que es contraposen amb les necessitats dels ciutadans de les metròpolis actuals.

Es tracta d'un treball que homenatja a una generació de persones que van néixer durant o després de la Guerra Civil i es mantenen fidels a una manera de viure i treballar que els hi atorga una idiosincràcia particular que possiblement desapareixerà, parcialment o totalment, amb el relleu generacional, que no entén la vida a pagès de la mateixa manera que els seus progenitors. Lluny d'oferir un retrat antropològic, psicològic o social sobre un territori o col·lectiu, Vilamajó procura captar fragments del dia a dia, dels espais, de les costums, dels paisatges, i de les relacions personals i familiars d'homes i dones que frueixen del seu anonimat i prenen distància envers un món que canvia a una velocitat d'espant.

Jesús Vilamajó, *Anònims*, 2009